

POSTANOWIENIE

Dnia 10 kwietnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maria Szczepaniec

po rozpoznaniu w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej
na posiedzeniu w dniu 10 kwietnia 2025 r. bez udziału stron
wniosku obwinionego prokuratora X.Y. z dnia 27 stycznia 2025 r. o wyłączenie SSN
Agnieszki Góry-Błaszczukowskiej od udziału w rozpoznaniu wniosku o zbadanie
spełnienia przez SSN Tomasza Demendeckiego wymogów niezawisłości i
bezstronności, który został zarejestrowany pod sygn. akt I ZB 91/24

postanowił:

**nie uwzględnić wniosku o wyłączenie SSN Agnieszki Góry-
Błaszczukowskiej od udziału w sprawie o sygn. akt I ZB 91/24.**

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 27 stycznia 2025 r. (data wpływu do Sądu Najwyższego)
obwiniony prokurator X.Y. wniósł o wyłączenie SSN Agnieszki Góry-
Błaszczukowskiej od rozpoznania wniosku o zbadanie spełnienia przez SSN
Tomasza Demendeckiego wymogów niezawisłości i bezstronności, który został
zarejestrowany pod sygn. akt I ZB 91/24.

Argumentacja wniosku zawarta w uzasadnieniu sprowadza się w istocie
rzeczy do stwierdzenia, że sędzia SN Agnieszka Góra-Błaszczukowska została
powołana na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady
Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8

grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 r., poz. 3).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek o wyłączenie nie zasługiwał na uwzględnienie.

Z art. 41 § 1 k.p.k. wynika, że sędzia ulega wyłączeniu, jeżeli zachodzi uzasadniona wątpliwość co do jego bezstronności w danej sprawie. Wyłączenie dotyczy konkretnego postępowania i nie można jego przyczyny rozciągać na inne postępowania prowadzone przez tego samego sędziego.

Powyższy przepis nie jest zasadną podstawą wyłączenia sędziego SN Agnieszki Góry-Błaszczukowskiej. Przepis ten dotyczy względnej, a nie bezwzględnej podstawy wyłączenia, bowiem sędzia ulega wyłączeniu, jeżeli istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności w danej sprawie. Chodzi więc o relację w sprawie głównej, a nie w sprawie ustrojowej (konstytucyjnej).

Sprawa o sygn. akt I ZB 91/24 dotyczy tzw. testu niezawisłości sędziego. Sędzia SN Agnieszka Góra-Błaszczukowska nie została wylosowana do rozpoznania sprawy obwinionego prokuratora X.Y., a tylko do zbadania wymogów niezawisłości i bezstronności przez sędziego SN Tomasza Demendeckiego.

W sprawie testu niezawisłości sędziego ustawa z 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym stanowi, że stosuje się odpowiednio przepisy o zażaleniu obowiązujące w postępowaniu, którego wniosek dotyczy (art. 29 § 24). Jednak art. 10 tej ustawy pozwala na stosowanie przepisów ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych, dlatego na podstawie art. 128 tej ostatniej ustawy stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego. Podkreślenia wymaga, że w postępowaniu wpadkowym, czyli dotyczącym tzw. testu niezawisłości sędziego, stosowanie przepisów Kodeksu postępowania karnego do rozpoznania wniosku o wyłączenie sędziego wylosowanego do rozpoznania tego testu jest odpowiednie, a nie bezpośrednie. Jest to zgodne z powyższym stwierdzeniem, że sędzia SN Agnieszka Góra-Błaszczukowska nie została wyznaczona do rozpoznania sprawy głównej. Odwołanie się w takiej sytuacji we wniosku o wyłączenie sędziego do art. 41 § 1 k.p.k. nie jest zasadne,

gdyż regulacja ta obejmuje sędziego rozpoznającego sprawę karną i jego relację w tej sprawie, czyli w sprawie głównej, a nie w sprawie ustrojowej (konstytucyjnej), dotyczącej tylko tzw. testu niezawisłości sędziego. Nie można akceptować przeciwnej argumentacji wniosku, bowiem ustrój i postępowanie przed sądami należą do ustawodawcy – art. 176 ust. 2 Konstytucji RP. W tym zakresie decyduje zatem ustawa i polskie prawo (zob. wyroki Trybunału Konstytucyjnego z 14 lipca 2021 r., P 7/20, z 7 października 2021 r., K 3/21, z 24 listopada 2021 r., K 6/21, z 10 marca 2022 r., K 7/21).

Odnosnie do okoliczności podanych w uzasadnieniu przedmiotowego wniosku, Sąd Najwyższy podkreśla, że postanowieniem z 21 kwietnia 2021 r. (sygn. akt Kpt 1/20) Trybunał Konstytucyjny orzekł, iż Sąd Najwyższy - również w związku z orzeczeniem sądu międzynarodowego - nie ma kompetencji do dokonywania prawotwórczej wykładni przepisów prawa, prowadzącej do zmiany stanu normatywnego w sferze ustroju i organizacji wymiaru sprawiedliwości, dokonywanej w drodze uchwały, o której mowa w art. 83 § 1 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (Dz. U. z 2019 r. poz. 825 oraz z 2020 r. poz. 190). A na podstawie art. 179 w związku z art. 144 ust. 3 pkt 17 Konstytucji, powołanie sędziego jest wyłączną kompetencją Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, którą wykonuje na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa osobiście, definitywnie, bez udziału i ingerencji Sądu Najwyższego.

Odnosząc się do przywołanej we wniosku uchwały Sądu Najwyższego z 23 stycznia 2020 r., BSA I 4110 1/20 wskazać należy, że wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z 20 kwietnia 2020 r., U 2/20, została ona uznana za niezgodną z art. 179, art. 144 ust. 3 pkt 17, art. 183 ust. 1, art. 45 ust. 1, art. 8 ust. 1, art. 7 i art. 2 Konstytucji RP, art. 2 i art. 4 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej (Dz.U. 2004, nr 90, poz. 864/30 ze zm.) oraz art. 6 ust. 1 EKPCz. Orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego wiąże zaś bezpośrednio zarówno wszystkie składy sędziowskie sądów powszechnych, jak i wszystkie składy sędziowskie Sądu Najwyższego. Uchwała Sądu Najwyższego z 23 stycznia 2020 r., BSA I 4110 1/20 utraciła zatem swój walor normatywny ze względu na niezgodność z Konstytucją RP.

Mając na względzie powyższe Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji.

[M. T.]

[a.t]